

Sygn. akt II AKa 304/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2013r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA – Zbigniew Kapiński

Sędziowie: SA – Barbara Lubańska-Mazurkiewicz

SA – Józef Ciurko (spr.)

Protokolant: – st. sekr. sąd. Marzena Brzozowska

przy udziale Prokuratora Elżbiety Kozakiewicz-Jackowskiej

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2013 r. sprawy

- M. K.

*oskarżonego z art. 207 § 2 k.k. i art. 157 § 1 k.k. i art. 156 § 1 pkt 2 k.k.
i art. 156 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.*

- E. M.

oskarżonej z art. 162 § 1 k.k.

na skutek apelacji, wniesionych przez obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 25 kwietnia 2013 r. sygn. akt XVIII K 23/13

zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy, uznając apelacje za oczywiście bezzasadne;

zwalnia oskarżonych od uiszczenia kosztów sądowych za instancję odwoławczą, wydatkami obciążając Skarb Państwa;

zasądza od Skarbu Państwa na rzecz:

- adwokata P. W., obrońcy oskarżonej E. M.

- adwokat M. S., obrońcy oskarżonego M. K.

kwotę po 738 zł łącznie z 23% VAT, tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu wykonaną w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

Prokurator oskarżył *M. K.* i *E. M.* o to, że:

w okresie od 7 lipca do 26 sierpnia 2012 r. w M. oraz w W. w mieszkaniu nr (...) przy ul. (...), działając wspólnie i w porozumieniu znęcali się fizycznie i psychicznie ze szczególnym okrucieństwem nad swoją córką P. M. urodzoną

w dniu (...) w ten sposób, że brali udział w spowodowaniu tępego urazu klatki piersiowej w postaci złamania trzech żeber po lewej stronie oraz złamania prawego obojczyka, zaniechali wezwania pomocy medycznej do córki, dopuścili się zaniedbań w prawidłowej opiece nad córką czego skutkiem były patologiczne zmiany w zakresie jej kośćca klatki piersiowej oraz nie podawali jej pokarmu w prawidłowej ilości, czym narazili ją na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia, a w nocy z 25 na 26 sierpnia 2012 r. brali udział w pobiciu córki polegającym na zadawaniu jej co najmniej kilku tępych urazów godzących w różne okolice głowy ze średnią siłą skutkujących krwawieniem podtwardówkowym, narastającą ciasnotę wewnątrzczaszkową i zaburzeniem funkcji niezbędnych dla życia ośrodków centralnego układu nerwowego w wyniku czego P. M. zmarła,

tj. o czyn z art. 207 § 2 k.k. w zbiegu z art. 160 § 2 k.k. w zbiegu z art. 158 § 3 k.k. w związku z art. 11 § 2 k.k.

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2013 r. sygn. akt XVIII K 23/13, w ramach zarzucanego czynu uznał:

I. M. K. za winnego tego, iż w okresie co najmniej od połowy lipca 2012 r. do 26 sierpnia 2012 r. znęcał się nad swoją córką P. M. urodzoną (...) ze szczególnym okrucieństwem w ten sposób, iż szarpał ją oraz nie wcześniej niż w drugiej połowie lipca 2012 r. uderzył ją pięścią w tułów powodując złamanie trzech żeber po stronie lewej, co skutkowało naruszeniem czynności narządu ciała na okres przekraczający 7 dni w rozumieniu art. 157 § 1 k.k., a także w nocy z 25 na 26 sierpnia 2012 r. spowodował złamanie prawego obojczyka oraz uderzył w głowę powodując krwawienie podtwardówkowe, narastającą ciasnotę wewnątrzczaszkową i zaburzenie funkcji niezbędnych dla życia ośrodków centralnego układu nerwowego, co stanowiło chorobę realnie zagrażającą życiu w rozumieniu art. 156 § 1 pkt 2 k.k., w wyniku czego P. M. w dniu 26 sierpnia 2012 r. zmarła, co stanowi występki z art. 207 § 2 k.k. w zbiegu z art. 157 § 1 k.k. w zbiegu z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. i art. 156 § 3 k.k. w związku z art. 11

§ 2 k.k. i na tej podstawie skazał oskarżonego, a na podstawie art. 156 § 3 k.k. w związku z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 6 lat pozbawienia wolności.

II. E. M. za winną tego, że w nocy z 25 na 26 sierpnia 2012 r. widząc, że M. K. uderza w głowę córkę P. M. mającą wówczas 2 miesiące, czym naraża ją na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, nie udzieliła córce pomocy poprzez powiadomienie odpowiednich służb medycznych lub policji, choć mogła to uczynić bez narażania siebie na niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, co stanowi występki z art. 162 § 1 k.k. i na tej podstawie skazał na karę 2 lat pozbawienia wolności,

III. Na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej w stosunku do E. M. warunkowo zawiesił na okres 5 lat próby,

IV. Na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej wobec oskarżonego M. K. kary pozbawienia wolności zaliczył okres tymczasowego aresztowania od dnia 31 sierpnia 2012 r. do dnia 25 kwietnia 2013 r.

Apelacje od wyroku wywiedli obrońcy oskarżonych.

Obrończyni oskarżonego M. K. zaskarżyła wyrok w całości, zarzucając mu:

1. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 4, art. 5 § 2 oraz art. 410 k.p.k. wyrażającą się w przekroczeniu przez Sąd zasady swobodnej oceny dowodów, poprzez dowolną i zawierającą wewnętrzne sprzeczności analizę zebranego w sprawie materiału dowodowego, nierozważeniu wszystkich okoliczności ujawnionych w toku postępowania oraz nie rozstrzygnięciu nie dających się usunąć wątpliwości na korzyść oskarżonego, zwłaszcza okoliczność powstania urazów obojczyka i głowy oraz pęknięcia żeber u P. M.;

2. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 4, art. 5 § 2, oraz art. 410 k.p.k. wyrażającą się w przekroczeniu przez Sąd Okręgowy zasady swobodnej oceny dowodów, poprzez dowolną ich ocenę,

a mianowicie uwzględnienie dowodów przemawiający na niekorzyść oskarżonego M. K., w szczególności wyjaśnień E. M. w sytuacji, gdy była ona bezpośrednio zainteresowana przrzuceniem winy na oskarżonego;

3. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 4, art. 7 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. wyrażającą się w przekroczeniu przez Sąd I-instancji zasady swobodnej oceny dowodów, poprzez dowolną ich ocenę, a mianowicie oparciu wyroku na zeznaniach W. K. (1), A. G. (1) oraz I. R. w sytuacji, gdy nie byli to świadkowie naoczni oraz skonfliktowani z oskarżonym, przy jednoczesnym braku spójności w uzasadnieniu wyroku przejawiającym się w stwierdzeniu, iż do zeznań tych świadków trzeba podchodzić z ostrożnością;

4. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia tj. art. 170 § 1 k.p.k. w zw. z. art. 170 § 2 poprzez nie uwzględnienie wniosku obrony co do powołania innych biegłych z zakresu psychologii i psychiatrii, w sytuacji, gdy obie opinie biegłych psychologów - B. J. i K. B. w wzajemnie się wykluczają co do rysu osobowościowego oskarżonej E. M., jak również ewentualnej depresji poporodowej, której to objawy jakie przedstawione w wyjaśnieniach oskarżonego, przy jednoczesnym nie poddaniu oskarżanej takiemu badaniu co skutkowało pominięciem istotnych okoliczności mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy;

5. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, polegający na niesłusznym przyjęciu przez Sąd, iż M. K. spowodował uraz głowy małoletniego dziecka podczas szarpaniny z E. M. przed blokiem, w sytuacji gdy biegły M. F. (1) wykluczył taką możliwość podczas trzymania na rękach dziecka przez oskarżonego,

dlatego wniosła o uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzuconych mu czynów, ewentualnie o: uchylene zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do Sądu Okręgowego celem ponownego rozpoznania sprawy.

Obrońca oskarżonej E. M. zaskarżyła wyrok w punkcie II i III zarzucając mu:

1. obrazę przepisów prawa materialnego, polegające na uznaniu, że zachowanie oskarżonej wypełniło znamiona czynu z art. 162 § 1 k.k. poprzez przyjęcie, że oskarżona widząc jak oskarżony M. K. w nocy z dnia 25 na 26 sierpnia 2012 r. jeden raz uderza ich córkę P. M., miała świadomość, że dziecko znajduje się w położeniu grożącym bezpośrednim niebezpieczeństwem utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu oraz poprzez przyjęcie, że oskarżona nie znajdowała się w sytuacji narażającej jej na niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu i dlatego wniósł o: zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonej E. M. od zarzucanego jej czynu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Obie apelacje okazały się bezzasadne w stopniu oczywistym. Uzasadnienie zostało sporządzone na wniosek oskarżonego M. K..

Wbrew zarzutom skarżącej obrońcy Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, w oparciu o całość ujawnionego w sprawie materiału dowodowego, który poddał swobodnej, wszechstronnej i szczegółowej ocenie, zgodnej z regulami art. 7 k.p.k. oraz trafnie ocenił swoje stanowisko zawinięcie oskarżonego.

Skarżąca w apelacji nie przedstawiła argumentów, które mogłyby skutecznie podważyć zasadność rozstrzygnięcia Sądu I instancji.

Sąd szczegółowo ocenił wyjaśnienia oskarżonego w konfrontacji z wyjaśnieniami współoskarżonej konkubiny, zeznaniami świadków w tym policjantów, sąsiadów, byłych partnerek życiowych oskarżonego oraz opiniami biegłych sądowych różnych specjalności.

Sąd ocenił wersję zdarzenia przedstawioną przez oskarżonego, która w świetle powyższych dowodów nie znalazła potwierdzenia.

Zupełnym nieporozumieniem jest powoływanie się przez skarżącą na obrazę art. 5 § 2 k.p.k., skoro w sprawie występują tak liczne dowody w postaci wyjaśnień obojga oskarżonych, zeznań świadków oraz opinii biegłych, świadczących o zawinieniu oskarżonego.

W świetle ujawnionego materiału dowodowego nie było wątpliwości, że nie było bezpośrednich świadków zdarzeń przypisanych oskarżonym, a oni sami wzajemnie się obciążali, niemniej jednak Sąd Okręgowy dokonał logicznej i swobodnej oceny relacji zdarzeń przedstawionych przez nich i wykluczył możliwość udziału osób trzecich. Dokonał szczegółowej analizy wyjaśnień obojga oskarżonych, dochodząc do słusznego stanowiska, że tylko oskarżony znęcał się nad swoją córką P. ze szczególnym okrucieństwem, szarpiąc i bijąc ją m.in w głowę, co skutkowało jej zgonem.

Słusznie postąpił Sąd Okręgowy nie dając wiary wyjaśnieniom oskarżonego, co do sposobu powstania obrażeń, które jego zdaniem miała spowodować współoskarżona, bowiem nie znalazły one wsparcia nie tylko w wyjaśnieniach współoskarżonej, ale przede wszystkim w opinii biegłego medyka sądowego M. F. (1).

W relacji oskarżonego, współoskarżona miała uderzać córkę w lewą skroń, rzuciła dziecko na łóżko, które następnie zsunęło się na podłogę, zaś ostatniej nocy miała uderzyć dziecko w twarz i w lewą skroń.

Biegły M. F. wykluczył, aby przy takim mechanizmie działania mogły powstać stwierdzone u dziecka obrażenia głowy.

Nie znalazła potwierdzenia także wersja zdarzenia podana przez oskarżonego, że powiadomił interweniujących policjantów, że współoskarżona uderzyła dziecko. Policjanci J. T. i P. S. zaprzeczyli temu, a wręcz przeciwnie zeznali, że oskarżony miał do nich pretensję, że przybyli z interwencją zawiadomieni przez sąsiadów, którzy słyszeli awanturę oskarżonych z udziałem dziecka na zewnątrz przed budynkiem.

Sąsiedzi słyszeli płacz dziecka przed budynkiem, dlatego wezwali policjantów. Sam oskarżony przyznał, że dziecko poza mieszkaniem krytycznej nocy znajdowało się tylko w rękach oskarżonego. Tak więc nikt inny jak tylko on spowodował obrażenia głowy małej, które skutkowały jej zgonem. To współoskarżona widziała jak oskarżony uderzył dziecko w głowę, będąc w korytarzu budynku. Następnie biegał z dzieckiem, które przeraźliwie płakało. Dziecko przestało płakać po powrocie do mieszkania.

W opinii biegłego M. F. dziecko doznało obrażeń w postaci krwiaków głowy z uciskiem na nerwy skutkujące zgonem, w krótkim okresie przed śmiercią.

Tego rodzaju obrażenia głowy u niemowlęcia z upływem czasu nie powodują u dziecka dalszego płaczu, lecz apatyczność, senność. Dlatego nikt nie słyszał płaczu dziecka w mieszkaniu, po powrocie z podwórka po awanturze, w tym interweniujący policjanci a według relacji oskarżonego to w mieszkaniu oskarżona miała uderzyć dziecko w głowę. Dalsze zachowanie się dziecka, aż do śmierci było typowe dla odniesionych przez niego obrażeń.

Zupełnie chybiony jest zarzut skarżącej, iż Sąd Okręgowy dopuścił się błędu w ustaleniach faktycznych, że oskarżony spowodował uraz głowy u dziecka trzymając je na rękach przed budynkiem.

W oparciu o wyjaśnienia oskarżonej Sąd Okręgowy na 3 stronie uzasadnienia ustalił, że oskarżony uderzył dziecko pięścią w głowę, gdyż płakało.

Taki mechanizm obrażeń potwierdził w swojej opinii biegły M. F..

Słusznie uczynił Sąd Okręgowy dając wiarę wyjaśnieniom oskarżonej, gdyż korespondują one z zeznaniami sąsiadów, byłych konkubin, opiniami biegłych, w przeciwieństwie do wyjaśnień oskarżonego.

Z powyższych względów zasada „in dubio pro reo” nie ma zastosowania w sprawie oskarżonego, gdyż jego zawinienie nie budziło wątpliwości.

Byłe partnerki życiowe oskarżonego oraz matka oskarżonej A. G., J. R. i W. K. złożyły zeznania obciążające oskarżonego. Wprawdzie nie były świadkami przemocy stosowanej wobec dziecka, niemniej jednak wypowiedziały się na temat osobowości oskarżonego i jego zachowania się w związkach z nimi.

Z tego powodu Sąd Okręgowy ocenił ich zeznania z dużą dozą ostrożności, niemniej jednak dał im wiarę, gdyż ich zeznania były zbieżne z opinią biegłych psychiatrów i psychologa.

Wynika z nich bezspornie, że oskarżony zachowywał się agresywnie, był gwałtowny, zaborczy, zdominował oskarżoną. W przeciwieństwie do oskarżonej, u której nie stwierdzono skłonności do agresji, lecz w sytuacji stresowej wyparcie i wycofanie.

Sąd Okręgowy odniósł się zarówno na rozprawie jak i w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku na stronie 16 do kwestii ewentualnej depresji poporodowej u oskarżonej, podnoszonej przez oskarżonego i jego obrońcę.

Słusznie Sąd Okręgowy nie dał wiary wyjaśnieniom w tej części posługując się m.in. opinią biegłych psychiatrów i psychologa.

Sąd na karcie 756 akt sprawy oddalił wniosek obrońcy o powołanie biegłych na okoliczność istnienia u oskarżonej depresji poporodowej 2 miesiące po porodzie, bowiem kwestia ta była przedmiotem pytań zadanych biegłym opiniującym w sprawie.

Biegli udzielili odpowiedzi, że w świetle dowodów zgromadzonych w sprawie jak również obserwacji oskarżonej, nic nie wskazywało na potrzebę takiego badania.

Także skarżąca w apelacji nie wykazała z jakich powodów w jej ocenie wzajemnie wykluczają się opinie biegłych, gdy tymczasem Sąd Okręgowy ocenił opinie biegłych, jako pełne, jasne, rzeczowe, wzajemnie się nie wykluczające. Biegłym słuchanym na rozprawie, strony mogły zadawać pytania.

Z tych wszystkich względów brak było podstaw do zmiany zaskarżonego wyroku w zakresie zawinienia oskarżonego.

Sąd Apelacyjny nie zmienił wyroku także w części orzeczonej kary, gdyż Sąd Okręgowy wymierzył oskarżonemu karę pozbawienia wolności, która nie nosi cech rażącej niewspółmierności. Orzeczonej karę jest współmierna do stopnia zawinienia oskarżonego i społecznej szkodliwości czynu. Sąd wziął pod wagę zarówno okoliczność obciążające jak i łagodzące, czemu dał wyraz na stronie 30 uzasadnienia.

Tak wymierzona kara spełni swoje cele zapobiegawcze i wychowawcze.

Wbrew stanowisku oskarżonego, oskarżony nie został pozbawiony w wyroku prawa do ubiegania się o warunkowe przedterminowe zwolnienie.

Wobec braku majątku u oskarżonego i ograniczonych możliwości pracy w warunkach izolacji więziennej, Sąd Apelacyjny zwolnił go od uiszczenia kosztów sądowych za instancję odwoławczą, wydatkami obciążając Skarb Państwa.

Z uwagi na to, że oskarżony nie uiszczył obrońcy z urzędu wynagrodzenia za obronę z urzędu w instancji odwoławczej, Sąd Apelacyjny zasądził je od Skarbu Państwa.